

hrubě) přihlédne k platbě půjčkou a sníží základ daně o část placenou à conto.

2. Dávky se platí až po vyměření. Zde bude třeba zvláštní žádosti (kolku prosté podle tar. pol. 442), podané vyměňujícímu úřadu do tří let od zaplacení poz. dávek půjčkou.

Nutně bude následovati nové vyměření se zřetelem na zaplacení dávek neb jejich části půjčkou a poplatníku bude muset býti doručen nový (definitivní) výměr; proti němu bude míti poplatník zajisté opravný prostředek, aby byl chráněn proti nesprávnému propočítání. Často postačí žádost o opravu chyby početní. In merito bude moci býti podán rekurs proti nesprávnému propočtení platby půjčkou.

Jak se bude počítati tříletá lhůta k podání žádosti při placení dávek půjčkou ve splátkách neb na vícekráte?

Platí-li se dávky poz. buď celé neb takovou výší, že částka, o níž se daň dědická podle § 12 sníží, bude vyšší než nezaplacený zbytek dávek poz. (daně dědické i poplatku nemovitostního), bude finanční správa muset poplatníku vrátiti rozdíl. Zákon ovšem neříká, jak: zda půjčkou neb v hotovosti. V prvním může býti poplatník poškozen při snížení kursu, které nastane mezi dnem platby a dnem vrácení; v druhém případě ujdou mu úroky a v případě vylosování určitého kusu půjčky, jímž platil, mohou nastati difference ohledně premie (bude-li vrácení provedeno půjčkou, stane se tak pravděpodobně in genere, nikoli in specie, čímž by poplatník o premii přišel).

Obdobné potíže nastanou, budou-li po platbě cestou rekursu dávky sníženy neb cestou úlev neb osvobození slevy neb vráceny (na př. podle § 39 odst. II. c. nař. č. 278.115 při prodeji zděděné nemovitosti do 2 let).

Pochybnosti tyto mělo by řešiti prováděcí nařízení, které podle § 16 zákona má býti vydáno.

Na první pohled může též vzniknouti pochybnost, zda »částka těchto dávkám (t. j. dávkám placeným půjčkou) se rovnají«, o níž se sníží základ daně dědické, jest původně vyměřená daň dědická a event. poplatek nemovitostní (pokud ovšem byly placeny půjčkou) neb teprve skutečně placená, nově vypočtená daň (ovšem nesníženým). Výklad druhý není možný, neboť tvořila-li by srážkovou položku snížená daň, zvýšil by se tím opět něco základ daně a tím i daň samotná, tato pak jako zvýšená srážková položka snížila by zase nepatrně základ daně a daň a tak by to šlo dále do nekonečna. To je ovšem nemyslitelné. Proto jest jedině správný výklad, že jest odečísti pouze původně vyměřené dávky, pokud byly placeny půjčkou.

Příklad: Činí-li čistá pozůstalost 1,250.000 Kč, tvořící jediný nápad v prvé třídě daně dědické, při čemž není v pozůstalosti žádná nemovitost, činí daň dědická 108.275.— Kč.

Bude-li celá zaplacená půjčkou, sníží se základ o tuto daň na 1,141.725 Kč a daň na 94.199.25 Kč. Rozdíl per 14.075.75 Kč jest sleva dle § 12 a vrátí se poplatníku.

Platí-li se však půjčkou na př. pouze 50.000.— Kč, sníží se základ daně dědické pouze na 1,200.000.— Kč, daň samotná na 101.775.— Kč, takže sleva by činila 6.500.— Kč. Zbytek per 45.275.— Kč musel by poplatník doplatiti na hotovosti.

Jest zajisté nejen povinností vlasteneckou, ale i dobrou radou poplatníkům daně dědické, uvede-li jim notář jako soudní komisař na paměť ustanovení § 12 při projednání pozůstalosti a vypočte jim příkladnou výši slevy.

K. VELKOBORSKÝ:

Nabídka, objednávka a obchodní korespondence po stránce poplatkové.

1. Nabídka:

Nabídka, t. j. jednostranné osvědčení slibu ve smyslu ustanovení § 861 obč. zák., podléhá podle sazební položky č. 24/10 pevnému kolku za 5 Kč.

Je-li v nabídce ujednána soudní příslušnost, podléhá toto ujednání dalšímu kolku za 1 Kč.

Písemné přijetí nabídky jest podrobiti podle téže saz. položky odst. 2. stejnému poplatku jako formální smlouvu (§ 37 popl. zák.). — Poplatek se vyměřuje podle III. stupnice poplatkové a činí 2%. Toto písemné přijetí nabídky nutno přihlásiti k zpoplatnění do osmi dnů od jejího data.

Z těchto pravidel jsou však výjimky:

1. Právní jednání, o nichž shora řeč, jsou podmi-
něčně osvobozena od poplatků z důvodu obchodní korespondence podle § 9. zákona ze dne 29. února 1864 č. 20 ř. z., totiž jedná-li se o dopis (nabídku, písemné přijetí nabídky) obchodníka nebo živnostníka. Odstavec 1. citovaného paragrafu 9 zní: »Korespondence obchodníků a živnostníků mezi sebou nebo s jinými osobami, když se týká předmětů jejich obchodů neb živností, jež provozují a když obsahuje právní jednání vztahující se k obchodu neb živnosti, jest podmíněčně osvobozena od poplatků.«

Jakmile však je korespondence opatřena podpisý obou smluvních stran, přestává býti obchodní korespondencí, t. j. jednostranným prohlášením vůle, a stane se smluvní listinou.

Podmínečné osvobození znamená, že korespondence nesmí býti úředně (t. j. u soudu neb jiného úřadu) použito, na př. k důkazu kompetence soudu jako soudu smluvního, k důkazu o uzavřené smlouvě a pod.

Použije-li se taková listina úředně, musí se dostatečně okolkovat, resp. přihlásiti k zpoplatnění (v každém případě dříve nežli bylo listiny použito úředně).

Pokud se týče obchodní korespondence, jest otázku, kdo jest obchodníkem, řešiti jedině ve smyslu ustanovení obchodního zákona, který vstoupil v působnost v roce 1863.

Pokud jde o podmíněčné osvobození podle § 9. zákona ze dne 29. února 1864 č. 20 ř. z., není však správný názor, že všechna korespondence, vedená mezi dvěma osobami, z nichž aspoň jedna je obchodníkem nebo živnostníkem, jest podle tohoto zákonného předpisu podmíněčně prosta poplatku, jen když se týká předmětu obchodování resp. živnosti této jedné smluvní strany.

Tento názor jest v příkrém rozporu se zněním citovaného předpisu, který přiznává osvobození korespondencím obchodníků a živnostníků o předmětech jejich obchodního a živnostenského podnikání mezi sebou a s jinými osobami, tedy jen dopisům těchto podnikatelů, nikoliv však dopisům, které zasílají obchodníkům ve věcech obchodních jiné osoby.

2. Závěrkový list jest rovněž podmíněčně osvobozen od kolků a poplatků z důvodu obchodní korespondence.

Nesmí však býti podepsán oběma smluvními stranami (nabízejícím a přijímajícím).

Nesmí ho dále býti úředně použito.

Jakmile je podepsán oběma smluvními stranami, nebo jakmile se ho úředně použije, ztrácí povahu obchodní korespondence a stane se smluvní listinou, neboť obsahuje nabídku a její přijetí. V tomto případě nutno tento závěrkový list ohlásiti do osmi dnů po podpisu k zpoplatnění, v každém případě dříve nežli se ho úředně použije.

2. Objednávka:

Listinu obsahující pouhou objednávku movitostí za uvedenou cenu nelze pokládat za osvědčení kupní smlouvy o nich a nepodléhá tudíž poplatku, když:

a) není v ní obsaženo výslovně prohlášení prodávající strany, že tuto objednávku jinak pro ni zcela nezávaznou přijímá a vyřídí,

b) když tato listina, třeba byla opatřena podpisem prodávající strany, nebyla touto vydána straně kupující (tak náleze ze dne 14. ledna 1930 č. 610/30).

3. Účty vystavené v cizině:

Tyto podléhají kolkou, označeno-li v nich tuzemské místo splatnosti nebo dodávky, to jest obsahují-li právní jednání, jež má nabýti v tuzemsku účinnosti (§ 23. popl. zák.).

Okolkovány musí býti do třiceti dnů ode dne vnesení jich do tuzemska, v každém případě i před uplynutím této lhůty, dříve než se jich úředně použije (na př. než se předloží v právním sporu k informaci soudce a j.).

U účtů přenesených z ciziny do tuzemska vyhoví se kolkové povinnosti tak, že se kolky nalepí na první stranu každého archu účtu a znehodnotí tím, že se přepíší na dolní části podpisem příjemce neb jiné osoby povinné poplatek zapraviti, přesahujícím na papír, nebo razítkem jména neb firmy těchto osob takovým způsobem, že část otisku razítka jest vidna na papíře, na němž jsou nalepeny kolky.

Kromě toho budiž do každého kolku vepsáno číslicemi datum znehodnocení (§ 21. popl. zák. lit. e) č. 5).

Místo tohoto znehodnocení stranami prováděného lze kolek znehodnotiti úředním překolkováním úřadem k tomu zmocněným.

Dr. ANT. BLAHA, notář, Třebíč:

Zákaz zcizení a zavazení podle § 364c obč. zák.

V jednom z březnových čísel Lidových novin byl uveřejněn článek, jímž pisatel žádá ministerstvo spravedlnosti, aby upravilo stávající praxi soudů při povolování exekucí nuceným zřízením zástavního práva na nemovitosti vlastníků, jejichž vlastnické právo jest omezeno zákazem zcizení nebo zavazení a poukázal na to, že jeden soudce návrhům vyhovuje, druhý naopak zamítá a tím prý zkracuje věřitele, kteří pak nemožnou dosíci zajištění nebo uspokojení svých nároků. Myslím, že pisatel měl na mysli případy, na něž se vztahuje druhá věta §u 364c obč. zák.

Poněvadž zápisy omezení vlastnického práva podle cit. §u objevují se za dnešních poměrů dosti často a dějí se povětšinou na základě notářských spisů a při projednání pozůstalostí, a poněvadž praxe povolujících soudů není ustálená, považuji za prospěšné se touto otázkou zabývat.

Vydáním ministerského nařízení nebo výnosu, jež pisatel žádá, by se na stavu vyličené praxe ničeho ne-

změnilo, poněvadž soudce není ani nařízením, ani výnosem ve svém rozhodování vázán.

Podkladem soudcovského rozhodnutí může býti jediné zákon a v daném případě ustanovení §u 364c obč. zák.

Tento § upravuje dva způsoby zákazu zcizení nebo zabřemenění.

1. jeden způsob jest upraven první větou takto:

»Bylo-li někomu smlouvou nebo posledním pořízením zakázáno, aby nezcizoval nebo nezatěžoval břemeny nějaké věci nebo věcného práva, taková záповěď zavazuje jen prvního vlastníka, nikoliv však jeho dědice ani jiné právní nástupce.«

Ze srovnání této věty s druhou větou téhož §u se podává, že závazek v první větě vyslovený nelze vyznačiti v poz. knize; závazek prvního nabyvatele jest pouze osobním vůči druhé straně a zakládá pouze osobní nárok toho, kdo zákaz dal, na náhradu škody pro porušení smluvního závazku a jen proti zciziteli nebo zadlužiteli. (Randa, Vlast. právo str. 71 a násl.)

2. druhá věta:

»Proti osobám třetím záповěď působí tehdy, je-li ujednána mezi manžely, rodiči a dětmi, rodiči a dětmi přijatými za vlastní a jejich spoluzáповěď zapsána v pozemkové knize.«

Toto ustanovení v souvislosti s první větou vztahuje se jen na věci nemovitě a věcná práva k věcem nemovitým, poněvadž při věcech movitých zápis do poz. knih není možný.

Účelem, jež tímto ustanovením zákon sleduje, jest zajisté zachování rodinného majetku, majetkové zabezpečení dětí, manželky a omezení lehkomyšlného zadlužování nebo zcizování.

Podmínkou věcné působnosti tohoto ustanovení jest:

a) zápis zákazu v pozemkové knize,

b) byla-li záповěď smluvna osobami tam uvedenými.

Jsou-li tedy splněny oba tyto zákonné předpoklady, jest jejich bezprostředním účinkem nemožnost takovou nemovitost nebo věcné právo zciziti nebo zabřemeniti proti vůli osoby ze záповědi oprávněné.

Tento účinek vztahuje se však nejen na zcizení nebo zavazení smlouvou (dobrovolně), nýbrž i na zcizení a zavazení exekuční, poněvadž jednak oba způsoby zcizení a zavazení mají stejné účinky, ježto není mezi nimi rozdílu a pak by zapsaný zákaz neměl praktické ceny a pravý jeho účel by byl tím zmařen. *)

*) Rozh. Nejv. soudu Rv II 378/27 v odůvodnění praví: »Podmínkou věcné působnosti jest ve smyslu § 364c obč. zák. jenom zápis do poz. knihy a jakost osob tam uvedených.

Rekursní soud se mylně domnívá, že zákaz zcizení působí jen na případ dobrovolného zcizení nebo zavazení. Kdyby tomu tak bylo, byla by otevřena cesta k obcházení zákonného zákazu a neměl by ceny. Vždyť pak by mohl každý třetí, kdož zákazu dbáti nechce, dobytí si exekuční titul, dokonce třeba i se souhlasem samotného zavázaného zákazem a dosáhl by účelu zakázaného. To zákon zamýšleti nemohl, naopak plyne z motivů zákona, že zákonodárce zamýšlel účinnost zákazu i proti exekuci. Původní text vládní návrhu (§ 53) — myslí se III. dílčí novely — vztahoval se jen na zcizení a zavazení smlouvou (dobrovolně), ale již komise panské sněmovny zvolila text nynější, by postíženo bylo zcizení a zavazení exekucí. Stalo se to právě v úvaze, že by jinak i zapsaný zákaz neměl praktické ceny.